C/2025/5141

28.10.2025.

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora

Dobre prakse za civilni dijalog EU-a u svjetlu participativnog procesa

(samoinicijativno mišljenje)

(C/2025/5141)

Izvjestitelj: **Arnaud SCHWARTZ**

Savjetnik/ica:	Matteo VESPA (za izvjestitelja, Skupina III.) Ruairí FITZGERALD (Skupina II.)
Odluka Plenarne skupštine:	19.9.2024.
Pravna osnova:	pravilo 52. stavak 2. Poslovnika
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za zapošljavanje, socijalna pitanja i građanstvo
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	27.6.2025.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	16.7.2025.
Plenarno zasjedanje br.:	598
Rezultat glasanja (za/protiv/suzdržani):	183/3/5

1. Zaključci i preporuke

1.1. Civilno društvo svojim neumornim radom na promicanju angažmana građana i aktivnog građanstva, jačanju civilnog dijaloga, zagovaranju ljudskih prava i poticanju demokratskih praksi daje neprocjenjiv doprinos snazi, otpornosti i legitimnosti EU-a ([1]).

1.2. Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) ističe da bi u strukturama i procesima socijalnog dijaloga trebalo u potpunosti priznati i poštovati posebnu ulogu organizacija socijalnih partnera, a istodobno prepoznati da je civilni dijalog, koji uključuje širi skup dionika i širi raspon tema, zaseban proces. Tu bi razliku trebalo raditi i kad je riječ o potpori izgradnji kapaciteta za socijalne partnere i šire civilno društvo ([2]).

1.3. U kontekstu očiglednih geopolitičkih, gospodarskih, socijalnih i ekoloških kriza i izazova u pogledu digitalizacije, EGSO poziva institucije EU-a i države članice da poduzmu mjere u vezi s njegovim dosadašnjim prijedlozima glede socijalnog i civilnog dijaloga i da građane i građanke kao pojedince uključe u demokratski život.

([1]) Doprinos EGSO-a programu rada Europske komisije za 2025: https://www.eesc.europa.eu/en/documents/resolution/european-economic-and-social-committee-contribution-2025-european-commission-work-programme-all-languages.

([2]) Mišljenje Europski gospodarski i socijalni odbor o temi „Prijedlog preporuke Vijeća o jačanju socijalnog dijaloga u Europskoj uniji” (COM(2023) 38 final – 2023/0012 (NLE)) i o temi „Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija – Jačanje socijalnog dijaloga u Europskoj uniji: iskorištavanje njegova punog potencijala za upravljanje pravednim tranzicijama” (COM(2023) 40 final) (SL C 228, 29.6.2023., str. 87.), točka 1.7.

1.4. Osim toga, EGSO poziva institucije EU-a da iskoriste dodatne elemente koje donosi civilni dijalog navedene u ovom samoinicijativnom mišljenju.

1.5. Na temelju predanosti Europske komisije *jačanju suradnje s organizacijama civilnog društva*, EGSO planira s njome blisko surađivati u uspostavi, vođenju i redovitom radu platforme civilnog društva.

1.6. Kao savjetodavno tijelo EU-a osnovano na temelju Ugovoru i koje se sastoji od predstavnika i predstavnica organizacija poslodavaca, radnika i civilnog društva, te kao dom organiziranog civilnog društva, EGSO predlaže da bude domaćin te platforme. Osnovana je posebna *ad hoc* skupina sastavljena od članova i članica EGSO-a zadužena za daljnji rad EGSO-a u vezi s tom platformom.

1.7. Uz potporu institucija EU-a, EGSO bi mogao djelovati i kao centar i posrednik za sudjelovanje javnosti i organiziranog civilnog društva i tako povećati učinak savjetovanja koja provode Komisija i druge institucije te od svojih članova i članica i šireg europskog organiziranog civilnog društva sustavno prikupljati reakcije na svoja mišljenja o glavnim prioritetima i politikama na europskom političkom programu ([3]).

1.8. Osim toga, EGSO naglašava da se njegovi prijedlozi temelje na Ugovoru o Europskoj uniji (UEU), Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i završnom izvješću Konferencije o budućnosti Europe od 9. svibnja 2022., u kojem se izričito poziva na jačanje institucijske uloge EGSO-a i njegovo osnaživanje kao posrednika u aktivnostima participativne demokracije, primjerice strukturiranom dijalogu s civilnim društvom.

2. **Opće napomene**

2.1. Organizirano civilno društvo ima ključnu ulogu u olakšavanju sudjelovanja i izražavanju težnji svih pojedinaca i društvenih skupina, u svoj njihovoj raznolikosti, u demokratskom donošenju odluka. Sudjelovanje civilnog društva ključna je sastavnica europske demokracije – i kao preduvjet za legitimnost politika EU-a i kao sredstvo kojim se osigurava da politike i zakoni osmišljeni na europskoj razini odgovaraju na situacije i potrebe svih na koje te politike utječu. Dijalog između institucija i civilnog društva ključno je sredstvo za izgradnju povjerenja građana u demokraciju.

2.2. Kao savjetodavno tijelo čiji se mandat zasniva na UFEU-u ([4]), EGSO raspolaže posebnim stručnim znanjem i predstavlja jedinstven i stalan forum za civilni dijalog u kojem se rješenja predlažu na temelju konsenzusa između predstavnika poslodavaca, radnika i drugih organizacija civilnog društva ([5]). Njegovi članovi i članice imaju mandat svojih organizacija ([6]) i predstavljaju oko 90 milijuna građana i građanki iz svih društvenih sfera.

2.3. EGSO već desetljećima doprinosi razvoju civilnog dijaloga ([7]), što je u određenom trenutku i uključeno u članak 11. stavke 1. i 2. Ugovora iz Lisabona, a nedavno je skrenuo pozornost ([8]) na to da je mreža „Civilno društvo Europe” zatražila da okvir EU-a za civilni dijalog postane formaliziraniji i strukturiraniji ([9]).

([3]) EGSO-ova Skupina za vezu, Dokument za razmatranje *Dialogue Cycle 2024 on A European Strategy for Civil Society* (Ciklus dijaloga 2024. o europskoj strategiji za civilno društvo): https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2025-01/reflection_paper_on_a_european_strategy_for_civil_society_fin_eesc-2024-04653-00-00-info-edi.pdf.

([4]) Članci od 300. do 304. UFEU-a.

([5]) Članak 300. stavak 2. UFEU-a.

([6]) SL C 349, 29.9.2023., točka 4.5., i Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o temi „Jačanje civilnog dijaloga i participativne demokracije u EU-u: smjer za budućnost” (razmatračko mišljenje na zahtjev belgijskog predsjedništva) (SL C, C/2024/2481, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj), točka 1.8.

([7]) Zbirka EGSO-a o participativnoj demokraciji za 2020.: https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/participatory-democracy-success-story-written-eesc.

([8]) SL C, C/2024/2481, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, točka 3.8.

([9]) Otvoreno pismo mreže „Civilno društvo Europe” predsjednici Europske komisije, 2022.: https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/participatory-democracy-success-story-written-eesc. To ne uključuje socijalne partnere.

2.4. EGSO je također pozvao institucije EU-a da preuzmu vodeću ulogu u osmišljavanju strategije za civilno društvo koja bi bila popraćena jasnim akcijskim planom ([10]). EGSO je na zahtjev belgijskog predsjedništva nedavno razmotrio načine na koje bi se civilni dijalog mogao ojačati, uključujući i elemente koji bi se mogli dodati okviru kako bi on postao pogodniji za izravno sudjelovanje građana i dijalog s posredničkim tijelima, i na europskoj i na nacionalnoj razini ([11]).

2.5. Nadovezujući se na dosadašnji rad EGSO-a na toj temi i na temelju UFEU-a i primjera dobre prakse ([12]), u ovom se mišljenju iznose glavne značajke okvira koji bi više pogodovao civilnom dijalogu na razini EU-a.

3. **Svrha civilnog dijaloga**

3.1. Civilni dijalog trebao bi biti stalna, strukturirana, ravnopravna i konstruktivna interakcija između institucija i organiziranog civilnog društva čija je svrha osmišljavanje odgovarajućih politika koje se zatim provode i ocjenjuju.

3.2. Na temelju preporuka Konferencije o budućnosti Europe, treba istaknuti i poboljšati posebnu ulogu EGSO-a kao institucionalnog čuvara postupaka savjetovanja s civilnim društvom i civilnog dijaloga općenito, kako je navedeno u mišljenju EGSO-a o europskim panelima građana i građanki ([13]).

3.3. Civilni dijalog također bi trebao biti uključiv, transparentan i usmjeren na rezultate i omogućavati sadržajnu razmjenu informacija, stručnog znanja i iskustva i pružanje povratnih informacija. On podrazumijeva zajedničko osmišljavanje rješenja i dugotrajna partnerstva između javnih vlasti i organiziranog civilnog društva. Taj bi se dijalog trebao odvijati na svim razinama i u svim fazama ciklusa donošenja političkih odluka – od osmišljavanja programa, preko utvrđivanja stajališta i prioriteta, do evaluacije. Civilni dijalog trebao bi osigurati da se pri donošenju odluka o politikama uzimaju u obzir potrebe onih na koje te odluke utječu, prije svega skupina u ranjivom položaju i najmarginaliziranijih skupina, odnosno zajamčiti njihovo sudjelovanje u postupku izrade politika, kao i djelotvornost donesenih mjera.

3.4. Civilni dijalog na razini EU-a uvijek bi trebao uključivati organizacije civilnog društva na razini EU-a. EGSO je 2004. osnovao Skupinu za vezu, koja među tijelima EU-a služi kao primjer, kako bi osigurao okvir za dijalog i suradnju između EGSO-a i europskih organizacija civilnog društva i mreža s kojima Skupina održava vezu u pogledu međusektorskih tema od zajedničkog interesa. Skupina za vezu krovnim organizacijama ([14]) europskog civilnog društva pruža jedinstvenu institucionalnu strukturu koja omogućuje civilni dijalog i promiče participativnu demokraciju. Ona je ujedno i kanal putem kojeg organizirano civilno društvo koje sudjeluje u njezinom radu može raspravljati i utjecati na program EU-a i procese donošenja odluka (u skladu s člankom 11. UEU-a) ([15]).

([10]) Doprinos EGSO-a programu rada Europske komisije za 2025., točka 6.7.: https://www.eesc.europa.eu/en/documents/resolution/european-economic-and-social-committee-contribution-2025-european-commission-work-programme-all-languages.

([11]) SL C, C/2024/2481, 17.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj

([12]) Naročito SL C, C/2024/2481, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora – Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o obrani demokracije (COM(2023) 630 final) – Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br. 1024/2012 i (EU) 2018/1724 u pogledu određenih zahtjeva utvrđenih Direktivom (EU) XXXX/XXXX (COM(2023) 636 final) – Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju usklađenih zahtjeva na unutarnjem tržištu u pogledu transparentnosti zastupanja interesa u ime trećih zemalja i o izmjeni Direktive (EU) 2019/1937 (COM(2023) 637 final) (SL C, C/2024/4061, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4061/oj, SL C 349, 29.9.2023., str. 69.), SL C 228, 29.6.2023., str. 87.

([13]) Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o temi „Kako surađivati s ciljanom javnosti i kako uspješno iskoristiti rezultate rada panela građana i građanki" (samoinicijativno mišljenje) (SL C 349, 29.9.2023., str. 69.) i Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora – Neravnoteže u socijalnoj zaštiti općenito, a naročito za nove oblike rada i netipične radnike (samoinicijativno mišljenje) (SL C, C/2025/106, 10.1.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/106/oj), točka 5.9.

([14]) To ne uključuje europske organizacije socijalnih partnera: Organizacije civilnog društva, EESC: https://www.eesc.europa.eu/en/sections-other-bodies/other/liaison-group/organisation/civil-society-organisations-societes-civiles-organisees.

([15]) SL C, C/2024/2481, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, točka 2.4.

3.5. Institucije EU-a imaju zakonsku obvezu kontinuirano i djelotvorno provoditi članak 11. UEU-a na razini EU-a ([16]), kao što je istaknuto i u novijem dokumentu za razmatranje Skupine za vezu „Europska strategija za civilno društvo" ([17]). Članak 11. UEU-a pravno obvezuje institucije EU-a na održavanje otvorenog, transparentnog i redovitog dijaloga s predstavničkim udrugama i civilnim društvom. Međutim, nedostaju smjernice o tome kako civilno društvo može sudjelovati u tom konstruktivnom dijalogu s institucijama EU-a ([18]).

3.6. EGSO smatra da je za djelotvornost članka 11. UEU-a nužno u svim institucijama EU-a primjenjivati određene standarde. To bi trebalo obuhvaćati pitanja kao što su značenje civilnog dijaloga, njegova usmjerenost na rezultate, redovitost i vremenski raspored aktivnosti, objavljivanje političkog programa i prioriteta, uključivanje ranjivih skupina te povratne informacije i ishodi. EGSO naglašava da bi ta strategija doista mogla poboljšati provedbu europskih mjera politike u svakodnevnom životu građana. Osim toga, poboljšanje provedbe članka 11. UEU-a radi većeg sudjelovanja organiziranog civilnog društva u postupku izrade politika EU-a, uz istodobno jačanje uloge EGSO-a, dovelo bi do ciljanijih i djelotvornijih politika ([19]).

3.7. Sudionici civilnog dijaloga trebali bi biti predstavnici koje imenuje organizirano civilno društvo. Nacionalne i regionalne organizacije civilnog društva oduvijek se same organiziraju u mreže zasnovane na članstvu i krovne organizacije na razini EU-a za interakciju s institucijama EU-a. Europski parlament, a zatim i Europska komisija putem niza programa financiranja, počeli su podržavati tu transnacionalnu suradnju kako bi se osiguralo demokratsko sudjelovanje i poboljšano upravljanje, doprinijelo približavanju građana i građanki institucijama EU-a i pronašla ravnoteža s privatnim interesima.

3.8. Civilni dijalog ne isključuje sudjelovanje organiziranog civilnog društva u forumima za savjetovanje i oblikovanje politika, zajedno s drugim važnim akterima, kao što su skupine za strateško promišljanje, istraživački instituti i druge organizacije dionika. On bi trebalo dopuniti, a ne zamijeniti postojeće prakse suradnje s dionicima navedene u okviru za bolju regulativu i služiti za davanje doprinosa radi poboljšanja transparentnosti, povratnih informacija i daljnjeg postupanja.

3.9. EGSO ponovno traži ([20]) da se osmisli strategija za civilni dijalog koja bi dovela do izrade akcijskog plana. U svojem mišljenju „Jačanje civilnog dijaloga i participativne demokracije u EU-u" predložio je da jedan od stupova te strategije bude dio paketa mjera za obranu demokracije u Europi. Taj zahtjev i dalje stoji i trebalo bi ga uključiti u predstojeći prijedlog o europskom štitu za zaštitu demokracije. Osim toga, ta bi strategija mogla biti sredstvo za postizanje međuinstitucijskog sporazuma među institucijama EU-a u kojem bi se utvrdile mjere i s njima *povezani resursi*, kako su zatražili EGSO-ova Skupina III. i niz mreža, organizacija i predstavnika civilnog društva ([21]). EGSO bi mogao olakšati taj proces i uključiti mreže civilnog društva na razini EU-a. Ta bi strategija bila prvi korak u jačanju uloge civilnog društva i daljnjem razvoju civilnog dijaloga ([22]).

3.10. EGSO napominje da se Komisija obvezala na jačanje suradnje s civilnim društvom u području demokracije, vladavine prava i s time povezanih pitanja, kao i na uspostavu platforme civilnog društva radi podupiranja sustavnijeg civilnog dijaloga i jačanja zaštite civilnog društva, aktivista i boraca za ljudska prava u njihovom djelovanju ([23]).

3.11. Kao savjetodavno tijelo EU-a koje svoje ovlasti crpi iz Ugovora i koje je sastavljeno od predstavnika i predstavnica organizacija poslodavaca, radnika i drugih organizacija civilnog društva, EGSO poziva Komisiju da ga imenuje kao instituciju domaćina koja će olakšavati uspostavu, rad i vođenje platforme civilnog društva i da mu u tu svrhu pruži podršku u vidu odgovarajućih dodatnih sredstava.

([16]) SL C, C/2024/2481, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, točka 5.3.
([17]) https://www.eesc.europa.eu/en/news-media/news/civil-society-organisations-call-eu-civil-society-strategy.
([18]) Skupina za vezu, Dokument za razmatranje *Dialogue Cycle 2024 on A European Strategy for Civil Society* (Ciklus dijaloga 2024. o europskoj strategiji za civilno društvo).
([19]) SL C, C/2024/2481, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, točka 1.9.
([20]) SL C, C/2024/2481, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, točka 1.5.
([21]) https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/2024-01/OpenLetter_EN_updated.pdf.
([22]) SL C, C/2024/2481, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, točka 1.5.
([23]) Mandatno pismo povjereniku McGrathu: https://commission.europa.eu/document/download/27636865-211e-46fe-97fb-582b514c78f9_en?filename=mission-letter-mcgrath.pdf.

3.12. Kao što je EGSO već naveo, u strukturama i procesima socijalnog dijaloga trebalo bi u potpunosti priznati, poštovati i promicati posebnu ulogu organizacija socijalnih partnera dok istovremeno treba uvažiti činjenicu da je civilni dijalog, koji uključuje širi skup dionika i pokriva širi spektar tema, zaseban proces ([24]). Rasprave i djelovanje u vezi s civilnim dijalogom, uključujući platformu civilnog društva, ne smiju služiti za podrivanje, narušavanje ili miješanje u socijalni dijalog i ulogu i ovlasti socijalnih partnera, kako su definirani Ugovorima. Socijalni dijalog treba jačati, a ne podrivati.

4. **Otvaranje puta okviru koji bi više pogodovao civilnom dijalogu na razini EU-a**

4.1. Utvrđeno ([25]) je da postojeći okvir EU-a za civilni dijalog obuhvaća i „vertikalnu" dimenziju (sektorski civilni dijalog o određenim politikama između organizacija civilnog društva i njihovih partnera u zakonodavnim i izvršnim tijelima) i „horizontalnu" dimenziju (strukturirani i redoviti dijalog između civilnog društva i institucija EU-a ili njihovih ekvivalenata na nacionalnoj razini o razvoju EU-a i njegovim horizontalnim politikama). Civilni dijalog EU-a pokriva kako određena područja politike tako i opće politike i političke smjernice, npr. godišnji program rada Europske komisije.

4.2. S tim u vezi i kako bi institucijama EU-a pomogao da zajedno s organiziranim civilnim društvom osmisli europski okvir koji bi više pogodovao civilnom dijalogu na razini EU-a, EGSO skreće pozornost institucija EU-a na sljedeće primjere dobre prakse u državama članicama, koji ilustriraju uspješne participativne procese.

4.2.1. U Francuskoj, Nacionalno povjerenstvo za javnu raspravu (CNDP) ([26]) je neovisno tijelo koje štiti pravo javnosti na informiranje i sudjelovanje u razvoju projekata i javnih politika koje utječu na okoliš. Intervencije tog tijela od najranije faze, u kojima se propituje ne samo „kako" nego i „zašto", omogućuje da se utječe na odluke.

4.2.2. U Italiji, člankom 118. Ustava utvrđeno je pravo građana da, ravnopravno s javnim institucijama, samostalno pokreću inicijative u pogledu aktivnosti od općeg interesa. To načelo supsidijarnosti odražava se u lokalnim propisima o zajedničkoj upravi, iako je njegova primjena i dalje složena i podložna različitim tumačenjima ([27]).

4.2.3. U Irskoj, Nacionalno gospodarsko i socijalno vijeće (NESC) ([28]) analizira „strateška politička pitanja koja se tiču održivog gospodarskog, socijalnog i okolišnog razvoja" i o tome izvješćuje vladu. Ono se sastoji od pet stupova socijalnog partnerstva: sindikati; poslovne organizacije i organizacije poslodavaca; poljoprivredne organizacije i organizacije poljoprivrednika; sektor zajednica i volonterski sektor; i stup za okoliš.

4.2.4. U Latviji, civilni dijalog uređuje Memorandum o suradnji ([29]) koji su vlada i više od 500 organizacija potpisale 2005. godine. Civilni dijalog sada počinje imati ključnu koordinacijsku ulogu i obuhvaća radne skupine, mogućnosti arbitraže i portal posvećen javnim odlukama. Organizacije civilnog društva sudjeluju i na godišnjem parlamentarnom forumu, u danima otvorenih vrata i pripremi izvješća o vanjskim i europskim poslovima. Svi su dokumenti dostupni na internetu, a sastanci se često održavaju u hibridnom obliku kako bi se olakšalo sudjelovanje iz regija.

4.2.5. U Nizozemskoj, Vijeće za klimu ([30]) je savjetodavno tijelo koje je 2018. i 2019. bilo odgovorno za sastavljanje Nacionalnog sporazuma o klimi. Pod vodstvom vlade okupilo je predstavnike gospodarskih sektora, organizacija civilnog društva i lokalnih vlasti. U sporazumu, predstavljenom 2019., naglašava se da je energetska tranzicija nepovratna promjena i ističe potreba za čvrstom političkom predanošću.

([24]) SL C, C/2024/2481, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, točka 1.4.
([25]) Vidjeti, na primjer, Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o temi „Jačanje civilnog dijaloga i participativne demokracije u EU-u: smjer za budućnost" (razmatračko mišljenje na zahtjev belgijskog predsjedništva) (SL C, C/2024/2481, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj), točka 3.5.
([26]) www.debatpublic.fr.
([27]) www.labsus.org/2024/03/unutopia-realizzata-dieci-anni-dopo.
([28]) www.ihrec.ie.
([29]) www.icnl.org/wp-content/uploads/Latvia_memo.pdf.
([30]) www.klimaatakkoord.nl.

4.2.6. U Švedskoj ([31]), suradnja između vlade i civilnog društva strukturirana je oko platformi za dijalog i strateških partnerstava čija je svrha jačanje sudjelovanja građana u oblikovanju javnih politika. Kako pojedinci tako i lokalna i nacionalna razina imaju važnu ulogu u pripravnosti na krize.

5. **Organizacija u institucijama EU-a**

5.1. Savjetodavna uloga EGSO-a europskom civilnom društvu omogućuje da sudjeluje u postupku donošenja odluka Europske unije, čime se podupire europski projekt i doprinosi povećanju povjerenja javnosti u Europu ([32]).

5.2. Trebalo bi organizirati civilni dijalog s tri glavne institucije EU-a, u skladu s njihovim strukturama i ciljevima. U nastavku su navedene neke od mjera koje bi se mogle poduzeti.

5.3. Europski parlament – osim imenovanja potpredsjednika zaduženog za organizaciju strukturiranog dijaloga s civilnim društvom, mogle bi se i uspostaviti kontaktne točke za civilni dijalog u tajništvu svakog parlamentarnog odbora, što bi uključivalo godišnji dijalog s predstavničkim organizacijama u tim odborima i godišnji dijalog s organiziranim civilnim društvom o ključnim pitanjima o kojima se raspravlja u Parlamentu, čime bi se podupirala interakcija između izvjestiteljâ i organizacija civilnog društva.

5.4. Europska komisija – potrebno je sastaviti smjernice za civilni dijalog u raznim glavnim upravama, osnovati zajedničku skupinu za civilni dijalog čiji bi članovi dolazili iz različitih glavnih uprava, organizirati tečajeve o civilnom dijalogu i, kao što je već predloženo, uspostaviti platformu civilnog društva čiji bi domaćin bio EGSO. Glede toga, Predsjedništvo EGSO-a je u travnju 2025. odlučilo osnovati posebnu skupinu članova i članica EGSO-a za daljnji rad EGSO-a u vezi s tom platformom.

5.5. Vijeće – Vijeće bi trebalo preispitati kako organizira sustavna savjetovanja s organiziranim civilnim društvom u vezi sa svojim zakonodavnim i političkim radom. Ta savjetovanja mogla bi se organizirati u vidu pozivanja organizacija civilnog društva na sastanke radnih skupina Vijeća. Osim toga, rotirajuća predsjedništva Vijeća mogla bi organizirati sastanke s organizacijama civilnog društva u vezi sa svojim prioritetima ([33]).

6. **Civilni dijalog i EGSO**

6.1. Kao savjetodavno tijelo sastavljeno od predstavnika poslodavaca, radnika i drugih organizacija civilnog društva, EGSO ima ključnu ulogu u zaštiti i promicanju civilnog dijaloga.

6.2. Nastavit će se provoditi postojeće prakse uključivanja civilnog društva EU-a u rad EGSO-a, prije svega rad Skupine za vezu, organizacija savjetovanja s organiziranim civilnim društvom, doprinos izradi mišljenja EGSO-a, provođenje testa utjecaja politika EU-a na mlade, pozivanje organizacija civilnog društva da govore na plenarnim zasjedanjima i godišnji Tjedan civilnog društva.

6.3. U okviru daljnjeg postupanja u vezi s planom usvojenim na Forumu nevladinih organizacija u Rigi 2015. godine, EGSO-ova Skupina za vezu sastavila je 2018. akcijski plan za provedbu članka 11. stavaka 1. i 2. Ugovora. Jedan od prijedloga bio je osnivanje europskog opservatorija za civilni dijalog. EGSO prima na znanje taj zahtjev ([34]).

([31]) www.nodsverige.se/english/.

([32]) Novo istraživanje Eurobarometra pokazalo je rekordno visoku razinu povjerenja u EU: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_6126.

([33]) Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o temi „Jačanje civilnog dijaloga i participativne demokracije u EU-u: smjer za budućnost” (razmatračko mišljenje na zahtjev belgijskog predsjedništva) (SL C, C/2024/2481, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj).

([34]) SL C, C/2024/2481, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2481/oj, točka 1.11.

6.4. Naposljetku, EGSO ponavlja poziv iz svojeg mišljenja „Jačanje civilnog dijaloga i participativne demokracije u EU-u” na izradu strategije za civilni dijalog koja bi rezultirala akcijskim planom koji bi mogao uključivati stup koji bi bio dio prijedloga o europskom štitu za zaštitu demokracije.

Bruxelles, 16. srpnja 2025.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Oliver RÖPKE